

Reformy

eFocus

Za poslední čtvrtstoletí žijeme v české justici od reformy k reformě. Časté střídání ministrů spravedlnosti (od listopadu 1989 celkem osmnáctkrát museli na ministerstvu měnit jmenovku u pracovní hlavy úřadu!) vede logicky k tomu, že každý přichází se svými plány a nápady, aniž by ale měl sebemenší šanci ty podstatnější z nich realizovat. Ovšem další smělé myšlenky měl ve svém volebním programu i nový ministr, a tak musí po svém jmenování prezentovat snahu o jejich realizaci.

Robert Pelikán je ministrem dva měsíce. A já se, jako osoba letitým nadužíváním tvrzených reform na tomto jevu téměř závislá, musím zamyslet, jak to s těmi reformami vypadá aktuálně.

Profesorka Válková se ve funkci ministryně chtěla věnovat mimo jiné čtyřem zákonům, které mě coby trestního soudce mimořádně zajímaly. Zákon o státním zastupitelství do jisté míry zdědila. Chtěla zahájit práce na nových dvou nejdůležitějších procesních předpisech, občanském soudním řádu a trestním řádu. A jako mnozí před ní deklarovala snahu o kroky vedoucí k takzvané soudcovské samosprávě, k Nejvyšší radě soudnictví.

Tak jak to s nimi vypadá teď, s novým ministrem?

Začnu se zákonem o státním zastupitelství. Ten, vcelku poklidně připraven v době vlády premiéra Nečase, je v současné době podroben silným atakům ze všech možných stran. Jeho příznivci i odpůrci (a ještě se každého z nich musíte zeptat, kterého aktuálního navrhovaného znění je kdo příznivcem, a kdo odpůrcem!) jsou s postupující politizací a populismem provázející projednávání této normy viditelně stále nervóznější. To proto, že už téměř nikdo z odborníků nemá filosofii zákona a jeho základní obrysy pod kontrolou tak, aby si mohl být jist výsledkem zákonodárského procesu. Takže přejí všem zainteresovaným, aby se nepřijalo pokud možno nic, protože lépe to dopadnout nemůže.

K procesním předpisům. Ministryně Válková preferovala vznik nového trestního řádu a občanského soudního řádu, od nichž si slibovala zefektivnění soudního řízení. V tuto chvíli se z vystoupení ministra Pelikána zdá, že rychlost příprav obou zákonů není jeho prioritou, avizuje změny v týmech, které měly na zákonech pracovat. Jde zejména o přímou účast soudců v pracovních komisích. Jistě, s tezí, že kdo soudí, nemá psát zákony, v obecné rovině souhlasí asi každý. Sám jsem přesvědčen, že to tak do budoucna být musí. Ale, moc výkonná za poslední čtvrtstoletí zrovna u těchto dvou právních disciplín vyklízela pozice tak, že kromě několika technických „euronovel“ takřka všechny významné změny procesních zákonů psali soudci, nebo zejména soudci. Ministerstvo tak nemá k dispozici větší počet odborníků s dostatečnou zkušeností, znalostí současných silných a slabých stránek procesu, ale i historickou pamětí, proč a kdy se současné řady měnily. Nevím ani, že by někteří z akademiků měli v šuplíku své projekty. Bude-li skutečně členství soudců přímo v pracovních týmech do budoucna vyloučeno, myslím, že se na řadu měsíců, ale spíše let, práce na obou rádech zastaví.

Stále mě překvapuje, jak právnická obec mimo soudcovský stav podceňuje absenci ústavně zakotveného vrcholného orgánu soudní moci. Přitom jde o zásadní věc! Ne jen proto, že jsme už v tomto směru v Evropě unikátem. Ale jde přece o lepší správu soudní moci. Nejvyšší rada soudnictví

nebude nějaká další výhoda pro soudce, naopak, oni svým podílem na její práci konečně převezmou více odpovědnosti za stav soudnictví. Kvalitní změny v soudnictví se kdekoli na světě připravují a realizují celá léta, vyžadují kontinuitu zvolené filosofie a stanovených cílů. Jak něco takového mohou garantovat krátkodobé vlády naší země, tím spíše pak ministři spravedlnosti se svou průměrnou životností v úřadě!? Na shora uvedených dvou příkladech vidíme, že ani ministři stejné vlády, ba dokonce stejné politické formace nemají na zásadní zákonodárné počiny shodný názor! A co teprve na výběr soudců, kariérní řád, změny soudní soustavy, způsob financování soudů...!

Změna správy soudnictví je o řád důležitější, než cokoli jiného. Pro občany.

JUDr. Libor Vávra,
předseda Městského soudu v Praze

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - květen 2015.



EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout **ZDARMA** na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.



© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)